Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 534
van **VERA JANS**
datum: 5 juni 2018

---

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Onlinetherapie - Alcoholhulp.be

De website Alcoholhulp.be is een gezamenlijk initiatief van het centrum voor alcohol- en andere drugproblemen (CAD) Limburg en drugshulp Kempen. De website bevat verschillende modules, zoals informatie, een zelftest, onlinehulp en onlinebegeleiding.

Personen die hun alcoholverbruik willen beperken of willen stoppen met drinken, kunnen via deze website anoniem een zelfcontroleprogramma volgen waarbij ze begeleid worden door een professionele hulpverlener**.** Het programma is 24 uur per dag toegankelijk en de hulpvrager beslist zelf over wat hij of zij wil bereiken. Het totale hulpverleningsprogramma duurt 12 weken, is kosteloos en is beschikbaar in heel Vlaanderen en Brussel.

Door deze laagdrempeligheid bereikt het programma doelgroepen die niet bereikt worden door de reguliere verslavingshulp.

Onlinetherapie slaat alsmaar meer aan bij de Vlaming en de bezoekersaantallen en het aantal mensen dat een beroep doet op online-initiatieven zoals alcoholhulp.be stijgt jaarlijks.

1. Hoeveel unieke bezoekers trok de website www.alcoholhulp.be jaarlijks tussen 2014 en het einde van 2017? Graag een overzicht per jaar (2014 tot en met 2017).
2. Hoeveel personen vulden de zelftest in? Graag een overzicht per jaar (2014 tot en met 2017).
3. Hoeveel personen maakten gebruik van het onlinezelfhulpaanbod? Graag een overzicht per jaar (2014 tot en met 2017).
4. Hoeveel personen zijn ingestapt in het onlinebegeleidingsaanbod van alcoholhulp.be? Graag een overzicht per jaar (2014 tot en met 2017).
5. Hoeveel van deze personen hebben het hele onlinebegeleidingstraject volledig doorlopen? Graag een overzicht per jaar (2014 tot en met 2017).
6. Hoeveel personen zijn vroegtijdig uitgestapt? Graag een overzicht per jaar (2014 tot en met 2017).
7. Wat is het profiel van de hulpvragers? Graag een overzicht per module (zelftest, onlinehulp en onlinebegeleiding).
8. Welke beleidsconclusies trekt de minister uit deze gegevens?

9. Hoeveel bedraagt de jaarlijkse projectsubsidie aan alcoholhulp.be? Graag een overzicht per jaar (2014 tot en met 2017).
10. Waarin past het project alcoholhulp binnen het toekomstige Vlaamse geestelijke gezondheidsbeleid en beschikt Vlaanderen over voldoende middelen en de wil om dit waardevolle initiatief structureel te financieren?

JO VANDEURZEN
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

ANTWOORD
op vraag nr. 534 van 5 juni 2018
van **VERA JANS**

---

1. Hieronder ziet u het gevraagde overzicht van het aantal unieke bezoekers per jaar:

	Bezoeken	Unieke bezoekers
2014	700.600	499.028
2015	804.638	567.037
2016	917.712	667.411
2017	1.068.204	764.626

2. Hieronder ziet u hoeveel personen de zelftest invulden per jaar:

	Zelftests alcohol
2014	21.649
2015	20.899
2016	24.763
2017	22.537

3-4. Hieronder ziet u hoeveel personen gebruik maakten van het onlinezelfhulpaanbod en het onlinebegeleidingsaanbod, per jaar:

	Zelfhulp	Begeleiding
2014	1.304	908
2015	1.270	858
2016	1.391	705
2017	1.322	796

5. Hierover zijn geen gegevens beschikbaar.

6. Hierover hebben we geen precieze cijfers. Er zijn immers verschillende manieren waarop deelnemers 'uitstappen':
   - Een aantal laten niets meer van zich horen na aanmelding, waarbij er zelfs geen contact plaatsvindt met een hulpverlener.
   - Bij een aantal is er sprake van een duidelijke 'drop-out', ze verdwijnen namelijk tijdens de behandeling, zonder opgave van reden en laten niets meer van zich horen.
   - Een aantal stappen uit omdat ze zich voldoende geholpen voelen en nemen zelf initiatief om vroegtijdig uit te stappen (dus voor de drie maanden om zijn).
   - Een aantal stappen uit omdat:
     - Ze vinden dat het online programma 'toch niets voor hen is'. Dit gebeurt doorgaans na 1 of 2 contacten met de hulpverlener.
     - Ze er 'nog niet aan toe zijn' om hun gedrag te veranderen.

- Ze geen verbetering ervaren en kiezen voor een opname of een ambulante behandeling.

Bij www.alcoholhulp.be heeft men in 2012 en 2014 geprobeerd om hier meer zicht op te krijgen. Drop-outs vlak na aanmelding bedroegen ongeveer 30% van de aanmeldingen. Drop-outs tijdens de behandeling (dus letterlijk verdwijnen) bedroegen ongeveer 12%-15%.
Er is ook een bescheiden onderzoek gebeurd naar de outcome van de behandelingen door een thesisstudent van prof. Vanderplasschen van UGent. Daaruit kwam naar voor dat bij 300 deelnemers die het volledige Alcoholhulp-programma volgden, er een significante daling plaatsvond van alcoholconsumptie en van alcoholgerelateerde klachten. Iets minder dan de helft van deze deelnemers was volledig gestopt met drinken bij beëindiging van het programma.

7. We beschikken over volgende gegevens in verband met het profiel van de hulpvragers:
   - Geslacht:
     - Zelfhulp en begeleiding: schommelt elk jaar rond 50-50%. Bij de online begeleiding is er de laatste twee jaar een licht overwicht van vrouwen (53%).
   - Leeftijd:
     - Zelfhulp belangrijkste leeftijdsgroepen:
       - 25 – 34 jaar: ± 19-20%
       - 35 – 44 jaar: ± 30%
       - 45 – 54 laar: ± 27%
       - 55 – 64 jaar: ± 15-16%
     - Begeleiding belangrijkste leeftijdsgroepen:
       - 25 – 34 jaar: ± 19%
       - 35 – 44 jaar: ± 30%
       - 45 – 54 laar: ± 27%
       - 55 – 64 jaar: ± 15%
   - Studieniveau:
     - Zelfhulp:
       - Lager onderwijs: ± 5%
       - Secundair onderwijs: ± 34%
       - Hoger onderwijs: ± 60%
     - Begeleiding:
       - Lager onderwijs: ± 10%
       - Lager secundair: ± 14%
       - Hoger secundair: ± 36%
       - Hoger niet-universitair: ± 24%
       - Universitair: ± 15%
       - Anders: ± 1%
   - Werksituatie:
     - Begeleiding:
       - Totaal aantal werkenden: ± 67% (±14% part-time)
       - Werkloos: ± 9%
       - Invaliditeit: ± 6%
       - Student of in opleiding: ± 4%
       - Anders: ± 13%

8. Globaal gesteld kunnen we vanuit het Vlaamse beleid uit deze cijfers concluderen dat er zeker een publiek bereikt worden via deze online toepassingen. Er is zowel vraag naar louter informatie, als zelftests (ter ondersteuning van zelfzorg en health literacy) alsook online begeleiding of blended behandeling. Deze toepassingen bieden mogelijkheden om doelgroepen te bereiken die in de klassieke vormen van hulpverlening minder goed bereikt worden. We zien uit deze cijfers bijvoorbeeld dat

er relatief veel mensen bereikt worden met een diploma hoger onderwijs en mensen die aan het werk zijn. De online toepassingen bieden ook mogelijkheden om het hulpaanbod meer op maat van het individu aan te bieden en zo ook de aanvaardbaarheid van hulpverlening te vergroten. Online vormen van hulpverlening kunnen bijvoorbeeld makkelijker gecombineerd worden met tewerkstelling en gezinsleven dan meer klassieke vormen van hulpverlening. De stap zetten naar hulpverlening verkleint. Dat zijn allemaal positieve vaststellingen. De uitdaging voor het beleid én voor de sector van de geestelijke gezondheidszorg bestaat er nu in om tot een duurzaam systeem te komen, waarbij de bestaande online toepassingen breed ingezet worden overheen alle organisaties in Vlaanderen die geestelijke gezondheidszorg aanbieden en ruimte te creëren voor nieuwe toepassingen. De ontwikkelingen in online hulpverlening evolueren snel en bieden veel opportuniteiten.

9. Tot 2015 werden de websites www.alcoholhulp.be, www.cannabishulp.be, www.gokhulp.be en www.drughulp.be gefinancierd door het Verslavingsfonds van FOD Volksgezondheid & het RIZIV. Vanaf 2015 werd de financiering overgenomen door de Vlaamse overheid.
   Subsidies vanuit de Vlaamse Overheid:
   1/2015-10/2015: 169.050 euro
   11/2015-12/2016: 236.670 euro
   2017: 202.860 euro

10. Vanaf het najaar 2018 starten we een reflectie over hoe online hulp rond geestelijke gezondheidsproblemen in de toekomst zijn plaats kan vinden in het brede hulpverleningslandschap. We zien nl. dat de uitrol van online methodieken soms moeizaam blijkt te verlopen, en dat de bestaande websites sterk gekoppeld blijven aan de initiatiefnemers van die websites. We doen dit jaar hiervoor al een eerste aanzet door de subsidies voor online hulpverlening rond verslavingsproblemen en de subsidie voor www.depressiehulp.be samen te brengen in één subsidiebesluit 'online hulpverlening'. De partners die hiervoor de subsidie ontvangen, hebben hiermee al de boodschap gekregen dat we online hulpverlening als geheel, als methodiek, willen erkennen en een structureel toekomstperspectief geven. In de komende jaren zal er worden gewerkt aan de inbedding van deze methodiek in het hulpverleningslandschap. Hiervoor willen we zeker ook de goede praktijken vanuit andere organisaties, ik denk bijvoorbeeld aan de Centra voor Leerlingenbegeleiding en de Centra Algemeen Welzijnswerk, meenemen in ons verhaal en afstemming behouden met de initiatieven die vanuit het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin worden genomen m.b.t. online hulp.

    De huidige goede praktijken die in de sector werden ontwikkeld zullen we samen met hen kritisch bekijken om over te gaan tot een structurele inbedding in de reguliere werking van de voorzieningen in de geestelijke gezondheidszorg. Daarbij is het essentieel dat ook de voorzieningen zelf kiezen voor het online verhaal en de bestaande methodieken inpassen in hun reguliere werking. Partnerorganisaties zoals het steunpunt Mens en Samenleving (SAM) en het steunpunt geestelijke gezondheid dat in oprichting is, zullen dit thema op hun agenda moeten (blijven) zetten. Zij kunnen aan organisaties ondersteuning bieden om het beleid van de organisatie aan te passen op het werken met online toepassingen, vormingen uitwerken voor de personeelsleden, intervisie aanbieden, enzovoort.
    Op die manier kunnen de bestaande online toepassingen een duurzame vertaling vinden in de hulpverleningspraktijk en kan de overheid opnieuw budgettaire ruimte vrijmaken voor de ontwikkeling van nieuwe online toepassingen of andere innovatieve toepassingen en methodieken.